

Kirkkonummen kunta
Kaavoitusyksikkö
PL 20
02401 Kirkkonummi

Asia: Lausunto Jorvaksen Sortti-aseman kaavaehdotuksesta

Lausunnon antaja: Lausunnon antaa BirdLife Suomen jäsenyhdistys Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforsstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353, 2055 jäsentä vuoden 2009 alussa). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta sekä lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (Uusimaa ja Sipoo Itä-Uudellamaalla).

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Vaikka kaava-alue itsessään on pieni, se on osa Kirkkonummelle keskeistä Sundetin kosteikkoaluetta ja sellaisena tärkeä. Tämä on huomioitu myös asemakaavan tavoitteissa. Kaavaselostuksen mukaan tavoitteena on turvata Sundetin kosteikkoalueen suojelu (sivu 11). Asemakaavalla suojellaan Sundetin kosteikon asemakaavan alueelle sijoittuva osa (sivu 12).

Pelkän kaava-alueenkin lintulajisto on rikas. Lintuselvitykset (liite 9) on tehty vain yhtenä kesänä mutta silti ne ovat onnistuneet poimimaan alueen linnustollisesti keskeiset kohteet.

1. Läntisimmän kärjen lintulajit kertovat ornitologille heti, että kyse on hyvästä kosteikosta: rytikerttunen, luhtakerttunen ja satakieli. Paikalla on muina vuosina havaittu m.m. ruisrääkkä ja luhtahuitti, jotka ovat hyvin vahvoja erinomaisen paikan indikaattorilajeja.
2. Kaakkoisen kulman indikaattoriryppäs on kultarinta-käenpiika-satakieli-metsäviklo ja siihen sopien paikalla on lehtomainen metsä puronotkoineen
3. Koillisen indikaattoriryppäs on kultarinta-satakieli-luhtakerttunen-pensastasku, täälläkin on pieni alue lehtomaista metsää.

Millekään em. kohteista ei kaavassa käy hyvin.

Kohde 1. on kaikkein tärkein linnustollisista kohteista ja samalla myös täsmälleen Sundetin kosteikon keskiuomaa. Linnustollisesti arvokas osa alkaa välittömästi tien ja sillan reunasta, mikä näkyy sangen havainnollisesti jo yhdenkin kesän lintuselvityksestä. Sillä kohtaa Sundetin uoma levenee laajemmaksi kosteikoksi. Tämä osa kaava-aluetta on jätetty suunnittelun ulkopuolelle ja tyydytty koko leveydeltään toteamaan tiealueeksi. Liite 11 havainnollistaa tämän mahdollista tuhoisaa merkitystä.

Ottaen huomioon asemakaavan tavoitteet Sundetin osalta ja kohteen linnustollisen merkityksen tulee asemakaavassa osoittaa kohteen 1 suojeluarvo varsinkin, jos se ei ole ennen tullut esiin missään selvityksessä. On varauduttava siihen, että liikenneyhteyksien rakentaminen ei tuhoa kohdetta.

Kohde 2. Puronotko osittain täytetään ja asfaltoidaan. Se tuhoutuu. Tyypillisesti metsähakuissa tällainen paikka pitäisi säilyttää.

Linnustoselvittäjä on esittänyt toiveen, että lajit löytäisivät muualta sopivan pesimäpaikan. Tällaista toivetta ei voi kuitenkaan esittää asemakaavan perusteluissa kuten on sivulla 15: "Osa lintulajistosta pystynee löytämään sopivia korvaavia elinympäristöjä alueen lähipuustosta ja -metsistä". Silloinhan minkä tahansa luontokohteen voisi hävittää. Tässä vielä käenpiian nopean vähentymisen yhtenä mahdollisena syynä voi olla se, että se ei ehkä nykyään enää löydä riittäviä ravintolähteitä. Korvaavaa paikkaa olisi siis vaikea edes löytää. Lintujen osalta kyse on myös kilpailusta pesintäpaikoista. Hyvät alueet on varattu.

Hieman samantapainen on toteamus, että liito-oravallakin riittää muualla ruokailualueetta. Tekstin mukaan kohteen 2 alue muuttuu täysin ja sen luontoarvot katoavat. Kultarinta, satakieli ja käenpiika menettävät pesimäpaikkansa. Tuhottu mikä tuhottu. Tekstistä on poistettava ei-luonnontieteellinen harhaanjohtava esitys.

Kohde 3. Kaavalla muodostetaan lähivirkistysalue yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueen ja luonnonsuojelualueen väliin. Virkistysalue siirtää häiriövaikutuksen korttelialueen rajalta eli Sortti-aseman aidalta 10-20 metriä kosteikon suuntaan ja kaventaa siten Sundetin aluetta. Tämä näkyy kärjistyneesti virkistysalueen polussa, joka on hahmoteltu kulkemaan suoraan yli linnustoselvityksen luhtakerttusen ja pensastaskun (kaavakartta, liite 10). Käytännössä virkistysalue suojelee Sortti-asemaa luonnonsuojelualueelta.

Lähivirkistysalue on merkittävä suojelualueeksi. Silloinkin virkistysreittien tekeminen ja maakaasuputken turvaaminen on mahdollista. Virkistysalueella tärkeää olisi kaavan mukaan puistopolun käytettävyys jonka merkitys ohittaa häiriövaikutuksen. Puistopolku on kuitenkin tehtävä suojelualueen vaatimusten mukaan. Tässä on huomattava, että kosteikon reunapuusto on myös liito-orvalle tärkeä ja että kosteikon reuna jatkuu pitkin Sundetia muuallakin. Jos polku on tarpeellinen, on se saatava maakaasuputken eteläpuolelle vaikka siirtäen hieman Sortti-aseman aita.

Itse Sortti-asema on luontoarvojen kannalta hyvin suunnitellun näköinen. Se kääntää selkensä Sundetin alueelle ja suojaa sitä. Sille tuleva aita on myös luonnon kannalta reuna. Virkistysalue sitten kumooa tämän.

Alueella tulee olemaan liikennemelua ja Sortti-asema lisännee meluisuutta. Useimmat kosteikkolajit selviävät tästä mikäli kyse ei ole räjäytysten kaltaisesta melusta.

Tässä lausunnossa on kaavaa katsottu pääasiassa linnustolliselta kannalta. Oletettavasti arvot ovat samat kuitenkin katsoen muista näkökohdista, esim. liito-oravan kannalta.

Painavimmat huomautukset koskevat Sundetia ja sen lajistoa, siis linnustollisen kohteen 1 säilyttämistä sekä virkistysalueeksi merkityn alueen aiheuttamaa suojelualueen kaventumista.

Helsingissä helmikuun 26. päivänä 2010

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y.

Seppo Vuolanto
puheenjohtaja